

Med blottade tänder

Innehåll

mot det rådande, dess försvarare och dess falska kritiker

1

**mot det rådande, dess försvarare
och dess falska kritiker**

I

”Vem som helst kan sluta vela runt i okunnighetens slaveri

– och vägrandes svadan av tomma ord, möta livet med blottade tänder.”

– Carlo Michelstaedter

Livet är inget mer än ett ständigt sökande efter något att hålla fast vid. En går upp varje morgon, bara för att några timmar senare befinna sig i sängen igen – som en sorglig pendlare mellan brist på begär och utmattning. Tiden passerar och stimulerar oss allt mindre. Tyngden från vårt samhällsansvar tycks inte längre knäcka oss, då vi har lärt oss att fördela vikten. Vi lyder utan att ens göra oss besväret att samtycka. Döden sonas genom att leva, som en poet skrev, från en annan skyttegrav.

Vi kan leva utan passioner eller drömmar – det är den stora frihet det här samhället erbjuder. Vi kan prata i all oändlighet, speciellt om saker vi inte vet någonting om. Vi kan uttrycka vilken åsikt vi vill, även den mest vågade, och försvinna i det allmänna sorlet. Vi kan rösta på den kandidat vi föredrar, med kravet på att få klaga i utbyte. Om vi skulle börja framstå som dogmatiska kan vi byta kanal när som helst. Vi kan roa oss vid vissa givna tidpunkter, längs den allt snabbare resan genom sorgligt identiska miljöer. Vi kan verka unga och arga, innan vi får hinkvis med iskallt sunt förnuft över oss. Vi kan gifta oss hur många gånger vi vill, så heligt är äktenskapet. Vi kan sysselsätta oss med att göra oss användbara, och om vi inte kan skriva, bli journalister. Vi kan praktisera politik på tusen olika sätt, till och med om vi pratar om exotiska gerillor. Vi kan utmärka oss i såväl kärlek som i karriären genom att lyda, om vi nu inte lyckas bli den som ger order. Lydnad kan till och med göra oss till martyrer, för hur det än verkar så behöver det här samhället hjältar.

Vår dumhet kommer säkerligen inte verka värre än någon annans. Det spelar ingen roll om vi inte kan bestämma oss, det kan vi låta andra göra åt oss. Sedan *tar vi ställ-*

ning, som det heter i politikens och spektaklets jargong. Det råder aldrig någon brist på rättfärdiganden, speciellt inte i en värld där en inte är så petig.

På denna rollernas stormarknad har vi bara en lojal bundsförvant: pengar. Demokratiska par excellence så respekterar de inte någon mer än någon annan. I deras närvaro kan ingen vara eller tjänst nekas oss. De har hela samhället bakom sig, vem de än tillhör. Självklart ger denna bundsförvant aldrig tillräckligt av sig själv, och ger sig dessutom inte till alla. Men penningens hierarki är en speciell hierarki – den förenar vad livsbetingelserna har ställt mot varandra. När du har dem så har du alltid rätt. När du inte har dem så finns det alltid ett överflöd av förmildrande omständigheter.

Med lite övning så kan vi ta oss igenom en hel dag utan en enda tanke. Den dagliga rutinen tänker åt oss. Från arbete till "ledighet", allt sker inom det kontinuerliga överlevandets ramar. Vi har alltid något att hålla fast vid. Det mest häpnadsväckande draget hos det här samhället är "välbefinnandets" förmåga att existera en hårsman från katastrofen. Ekonomin och den teknologiska administrationen av det rådande avancerar med oansvarig hänsynslöshet. En glider från underhållning till storskaliga massakrer med den disciplinerade okänslighet som följer av förprogrammerade gester. Dödens köpande och säljande breder ut sig i tid och rum. Risker och modiga insatser existerar inte längre, det finns bara säkerhet eller olycka, rutin eller katastrof. Räddad eller dränkt. Levande, aldrig.

Med lite övning kan vi gå från skolan till hemmet, från kontoret till köpcentret, till banken eller till klubben, med ögonen stängda. Nu kan vi förstå visdomen i den där gam-

la grekens talesätt: ”Det är de slumrande som upprätthåller världsordningen”.

Tiden är mogen att bryta sig loss från detta *vi*, som bara är en konsekvens av den enda gemenskap som existerar idag – maktens och varornas gemenskap.

En del av det här samhället har ett intresse av dess fortbestånd, den andra i att allt kollapsar så snart som möjligt. Att bestämma vilken sida en står på är första steget. Men resignation, grunden för förlikningen mellan de två sidorna – förbättrare av det rådande och det rådandes falska kritiker – finns överallt, även i våra egna liv (inbördeskrigets *verkliga* skådeplats), i våra begär och i vår beslutsamhet, liksom i våra små dagliga eftergifter.

Det är nödvändigt att se allt detta, att till sist möta livet öga mot öga, med blanka vapen.

II

”Det är genom att göra saker som måste läras för att kunna göras, som en lär sig dem.”

– Aristoteles

Hemligheten är att verkligen börja.

Den nuvarande samhällsorganisationen fördröjer inte bara, utan förebygger och korrumpierar också varje tillämpning av frihet. Det är bara genom att experimentera i frihet som vi kan lära oss vad frihet innebär, och för

att göra det så behöver vi den *tid* och det *utrymme* som detta kräver.

Den grundläggande förutsättningen för att agera fritt är dialog. Och för varje äkta meningsutbyte så måste två villkor uppfyllas: ett verkligt intresse för frågorna som diskuteras (problemet med innehåll) och det fria sökandet efter möjliga svar (problemet med metod). Dessa villkor bör uppfyllas *samtidigt* eftersom innehållet bestämmer metoden och vice versa. En kan bara tala *om frihet i frihet*. För vad är poängen med att ställa frågor som vi inte är fria att besvara? Vad är poängen med att svara om frågorna alltid är falska? Dialog existerar bara när individer kan tala med varandra oförmedlat, alltså när de relaterar till varandra i ett ömsesidigt givande och tagande. Om diskussionen är ensidig, då är ingen kommunikation möjlig. Om någon har makten att tvinga på andra sina frågor, då blir innehållet i frågorna en direkt produkt av detta (och svaren kommer medföra underkastelse). Till undersåtar kan en bara ställa frågor vars svar bekräftar deras roll som undersåtar, och utifrån dessa svar kommer cheferna sedan formulera framtidens frågor. Slaveriet ligger i att fortsätta svara.

I denna bemärkelse är marknadsundersökningar identiska med parlamentsval. Väljarens suveränitet motsvarar konsumentens suveränitet, och vice versa. Passivitet framför TV:n kallas *publik*, och legitimeringen av statens makt kallas *suveränt folk*. I båda fallen är individerna enbart gisslan i en mekanism som ger dem *rätten* att tala först efter att de berövats *förmågan*. Vad är poängen med dialog, om allt en kan göra är att välja den ena eller andra kandidaten? Vad är kommunikation, om ditt enda val

står mellan identiska varor och tv-program? Frågornas innehåll är meningslöst, eftersom metoden är falsk.

”Inget liknar en borgerlig representant mer än en representant från proletariatet”, som Sorel skrev 1907. Det som gjorde dem identiska var just det faktum att de var *representanter*. Att säga detsamma om dagens höger- och vänsterkandidater vore banalt. Dagens politiker behöver inte vara originella (det tar annonseringen hand om), det räcker om de vet hur en *administrerar* banaliteten. Det ironiska är att media definieras som ett verktyg för *kommunikation* och att röstningsjippet kallas *val* (vilket i ordets sanna bemärkelse betyder fria, medvetna beslut).

Poängen är att makten inte tillåter något annat sätt att styra. Även om väljarna skulle vilja det (vilket redan det, för att imitera *realisternas* språk, skulle vara fullkomligt ”utopiskt”) så skulle inga viktiga frågor längre kunna ställas till dem efter den tidpunkt då den enda fria handlingen – det enda verkliga valet – som återstår vore att inte rösta alls. Alla som röstar *vill* ha betydelselösa frågor, eftersom verkliga frågor inte tillåter passivitet och delegation. Vi ska förklara detta närmare.

Föreställ dig att kapitalismens avskaffande skulle begäras genom folkomröstning (vi bortser från att en sådan fråga skulle vara *omöjlig* under rådande samhällsförhållanden). De flesta ur väljarkåren skulle rösta för kapitalismens bevarande av det enkla skälet att de, när de slumrande lämnar hemmet, kontoret eller varuhuset, inte kan tänka sig en värld utan pengar och varor. Men även om de röstade mot kapitalismen så skulle ingenting förändras eftersom en sådan fråga, för att vara verklig, skulle *utesluta* existensen av en väljarkår. Ett helt samhälle kan inte förändras genom påbud.

Samma sak kan sägas om mindre radikala frågor. Ta t.ex. våra bostadsområden. Vad skulle hända om invånarna själva (återigen befinner vi oss i "utopin") kunde uttrycka åsikter om hur deras egna liv skulle organiseras (om bostäder, gator och torg)? För det första skulle sådana krav *ofrånkomligen* vara begränsade redan från början, eftersom våra bostadsområden är en konsekvens av den omflyttning och *koncentration* av befolkningen som ekonomin och samhällskontrollen kräver. Men vi kan oavsett detta ändå försöka tänka oss en annan organisering av samhället än dessa getton. En kan då tryggt anta att större delen av befolkningen skulle ha samma åsikter om detta som polisen. Annars skulle gettona explodera (alltså om en dialog, visserligen i *begränsad skala*, ändå skulle föda ett begär efter en annorlunda omgivning). För hur förlikar en, under den rådande samhällsordningen, invånarnas önskan att *andas* med ägarna av bilindustrins intressen, individernas fria cirkulation med lyxbutiksägarnas rädslor, barnens lekplatser med parkeringsplatsernas, bankernas och shoppingcentrens cement, de tomma husen i spekulanternas händer, lägenhetskomplexen som ser ut som militärbaracker, som ser ut som skolor, som ser ut som sjukhus, som ser ut som dårhus? Att flytta en vägg i denna skräckens labyrint skulle sätta hela systemets giltighet på spel. Ju längre bort vi kommer från en polisiär syn på vår omgivning, ju närmre kommer vi en sammandrabbning med polisen.

"Hur kan en tänka fritt i skuggan av en kyrka?", som en anonym hand skrev på Sorbonnes heliga vägg under maj '68. Denna utmärkta fråga har vidare implikationer. Något som är byggt för ekonomiska eller religiösa ändamål kommer ofelbart att tvinga fram ekonomiska eller religiösa

sa begär. En vanhelgad kyrka är fortfarande Guds hus. Varorna fortsätter pladdra i ett övergivet varuhus. Exercisgården vid en nedlagd armébarack rymmer *fortfarande* ljudet av marscherande soldater. Detta är vad han menade som sa att rivningen av Bastiljen var en handling av tillämpad socialpsykologi. Bastiljen kunde aldrig ha använts till något annat än ett fängelse, eftersom dess väggar skulle fortsätta berätta historier om inspärrade kroppar och begär.

Undergivenhet, förpliktelse och leda förenar sig med konsumismen i oändliga begravningsprocessioner. Arbetet reproducerar den sociala omgivningen som reproducerar uppgivenheten inför arbetet. En uppskattar kvällar framför TV:n för att en har spenderat hela dagen på kontoret och tunnelbanan. Att en håller tyst i fabriken gör vrålet på läktaren till ett löfte om lycka. Känslor av otillräcklighet i skolan *rättfärdigar* en livlös och ansvarslös lördagskväll på krogen. Bara ett par ögon på väg ut från McDonalds kan lysa upp när de ser en reklamskylt för Club Med, osv.

En måste veta hur en upplever frihet för att bli fri. En måste frigöra sig själv för att kunna uppleva frihet. Under den nuvarande sociala ordningen så förhindrar tid och rum experiment i frihet, eftersom de kväver friheten att experimentera.

III

”Vredens tigrar är visare än undervisningens hästar.”
– William Blake

Bara genom att bryta tidens och det sociala rummets tvingande nödvändighet är det möjligt att föreställa sig nya relationer och omgivningar. Den gamle filosofen sa att en bara kan känna begär utifrån det en känner till. Begäret kan bara förändras om en förändrar livet som producerar dem. Låt oss vara på det klara med detta: uppror mot maktens organisering av tid och rum är en materiell och psykologisk nödvändighet.

Bakunin sa att en revolution är tre fjärdedelar fantasi och en fjärdedel verklighet. Det viktiga är att inse varifrån fantasin som leder till ett utbrott av generaliserat uppror kommer. *Att släppa lös alla ondskefulla passioner*, som den ryska revolutionären sa, är förändringens oemotståndliga drivkraft. Och hur mycket detta än får en resignerad och kall analytiker av kapitalets historiska rörelser att le, så skulle vi kunna säga (om vi inte fann jargongen svårsmält) att en sådan revolutionsteori är extremt modern. Passionerna är *ondskefulla* för att de är fångar, som kvävs av det iskalla monstret normalitet. Men de är också ondskefulla eftersom viljan att leva, hellre än att krympa samman under plikternas och maskernas tyngd, förvandlas till sin motsats. Livet, kringskuret av dagliga plikter, finner sig inte i rollen som tjänare. Detta manifesteras i ett desperat sökande efter *utrymme*, som en drömlig närvaro, en fysisk sammandragning, en nervös spasm, eller som idiotiskt, urskiljningslöst våld. Bevisar inte den massiva spridningen av antidepressiva mediciner, en av välfärdstatens senaste uppfinningar, hur outhärdligt livet under rådande förhållanden är? Makten ordinerar fången-

skap överallt, för att rättfärdiga en av sina egna produkter: ondska. Upproret tar hand om bägge två.

Om de inte vill ljuga för både sig själva och andra så måste de som kämpar för att rasera det nuvarande samhällsbygget inse att subversiv verksamhet faktiskt handlar om vilda och barbariska krafter. Någon har kallat dem kosacker, någon annan för huliganer, men faktum är att de är individer vars vrede inte har kuvats av samhällsfreden.

Men hur kan en skapa en ny gemenskap med vreden som utgångspunkt? Låt oss sätta stopp för dialektikens förledande trollkonster. De exploaterade är inte bärare av något positivt projekt, inte ens det klasslösa samhället (vilket allt för mycket påminner om det produktiva upplägget). Kapitalet är deras enda gemenskap, och de kan endast undkomma genom att förstöra allt det som gör dem till exploaterade: löner, varor, roller och hierarkier. Kapitalismen har inte skapat förutsättningar för sitt eget övervinnande genom kommunism – det berömda ”borgerskapet smider vapnen för sin egen undergång” – utan för en fasansfull värld av skräck.

De exploaterade har ingenting att självförvalta, utom sin egen negation som sådan. Det är endast så de kan få både sig själva och sina chefer, ledare och försvarare i olika skepnader att försvinna. I denna ”gigantiska uppgift av brådskande förstörelse” måste vi finna glädje, omedelbart.

För antikens greker syftade ordet ”barbar” inte bara på främlingen, utan även på ”stammaren”, alltså någon som inte kunde tala polisens språk ordentligt. Språk och territorium är oskiljaktiga. Lagen fixerar gränserna som upprätthålls av namnens ordning. Varje maktstruktur har si-

na barbarer, varje demokratiskt samtal har sina stammar. Varusamhället vill bannlysa deras envisa närvaro genom utdrivning och tystnad, som vore de ingenting. Det är i detta ingenting upprorets sak har sin grund. Ingen ideologi om dialog och deltagande kommer någonsin helt kunna dölja exkludering och interna kolonier. När statens och ekonomins dagliga våld får den ondskefulla delen att explodera så finns det ingen anledning att bli förvånad om någon slänger upp fötterna på bordet och vägrar acceptera någon som helst diskussion. Först då kommer passionerna göra sig av med en värld av död. Barbarerna befinner sig precis runt hörnet.

IV

”Vi måste överge alla modeller, och studera våra möjligheter.”

– E.A. Poe

Revoltens nödvändighet. Inte i betydelsen ofrånkomlighet (en händelse som *måste* ske förr eller senare) utan som konkret villkor för det möjliga. En nödvändighet för det möjliga. Pengar är nödvändiga i det här samhället. Likväl är ett liv utan pengar möjligt. För att uppleva denna möjlighet så är det nödvändigt att förstöra det nuvarande samhället. Idag kan en bara uppleva det som är samhällsligt nödvändigt.

De som ser uppror som ett tragiskt misstag, eller som en romantisk dröm, talar lustigt nog ofta om samhälls-engagemang och gräsrotsaktivism, och om områden där en är fri att experimentera. Det behöver dock bara skrapas på ytan av sådana argument för att se att det är tomt prat. Som vi redan har konstaterat så måste det finnas en möjlighet att tala med varandra oförmedlat för att kunna agera fritt. Och om vad, hur mycket, och var kan en föra en dialog idag?

För att kunna diskutera fritt så måste en ta sig tid och rum från sociala förpliktelser. Dialog är trots allt oskiljbart från kamp. Det är oskiljbart materiellt (för att kunna tala med varandra så måste vi ta oss tid och beslagta det nödvändiga utrymmet) och oskiljbart psykologiskt (folk vill prata om vad de gör, för det är så ord förändrar verkligheten).

Vi glömmer att vi alla bor i gettot, även om vi inte betalar hyra och varje dag är den andra lik. Om vi inte lyckas förstöra detta getto så kommer friheten att experimentera vara minst sagt begränsad.

Många frihetliga tror att samhällsförändring kan och måste ske gradvis, utan några plötsliga brytpunkter. Därför talar de om ”områden utanför statens kontroll” där en kan utarbeta nya idéer och praktiker. Om en bortser från uppenbart oseriösa alternativ (för *var* existerar inte staten, och *hur* den åsidosätts?) så ser en att utgångspunkten för dessa tankar förblir de självförvaltade, federalistiska modeller som har experimenterats fram vid vissa specifika tidpunkter i historien (Pariskommunen, det revolutionära Spanien, Budapestkommunen osv.). Vad som utelämnas är dock att möjligheten att tala med varandra och förändra verkligheten togs av rebeller med vapen

i hand. En glömmer kort sagt att nämna en liten detalj: upprорот. Det går inte bara att plocka ut en metod (som stadsdelsorganisering, direkt beslutsfattande, horisontella kontaktnät osv.) ur det sammanhang som gjorde den möjlig, eller till och med använda det förra som argument mot det senare (t.ex. ”det är lönlöst att angripa staten, vi måste förverkliga vår utopi genom självorganisering”). Innan en kan börja funderar på vad t.ex. arbetarråden hade för betydelse – och vilken betydelse de skulle kunna ha idag – så måste en ta hänsyn till under vilka förhållanden de uppstod (1905 i Ryssland, 1918-21 i Tyskland och Italien osv.). Det var i upprorstider. Kan någon vara snäll och förklara hur det skulle kunna vara möjligt för de exploaterade att fatta beslut i första person, i frågor av någon som helst betydelse, utan att först tvinga fram ett brott med samhällets normaltillstånd? Först då kan vi börja prata om självförvaltning eller federalism.

Innan det börjar diskuteras vad självförvaltningen av den nuvarande produktionsapparaten ”efter revolutionen” innebär, så måste vi vara medvetna om en sak: varken snuten eller cheferna skulle tillåta detta. Det går inte att diskutera en möjlighet och samtidigt utelämna de förutsättningar som är nödvändiga för att göra möjligheten verklig. Varje tanke på frihet förutsätter ett brott med det nuvarande samhället.

Låt oss ta ett sista exempel. I frihetliga kretsar pratas det även om direktdemokrati. Det skulle kunna påpekas att den anarkistiska utopin motsätter sig metoder som bygger på majoritetsbeslut. Ok, visst. Men poängen är att ingen pratar om en *reell* direktdemokrati. Om vi bortser från alla som försöker sälja in direktdemokrati som motsatsen till vad det egentligen är (t.ex. att ställa

upp med lokala listor i kommunalval) och istället håller oss till idéer som rör riktiga medborgarråd, där människor möter varandra oförmedlat. Vad skulle dessa så kallade medborgare kunna uttrycka? Hur skulle de kunna svara annorlunda utan att först byta ut frågorna? Hur kan en skilja mellan de så kallade politiska friheterna och den nuvarande ekonomiska, sociala och teknologiska ordningen? Hur mycket en än vrider och vänder på det så går det inte att komma undan frågan om förstörelse, såvida en inte tror att ett samhälle med centraliserad teknologi på samma gång skulle kunna bli federalistiskt, eller att generaliserad självförvaltning skulle kunna existera i de fångelser som dagens städer faktiskt har blivit. Att påstå att alla nödvändiga förändringar skulle kunna ske gradvis förvirrar bara frågan. Förändringen kan inte ens *börja* utan utbredd revolt. Upproret innebär att samhällsförhållandena *i sin helhet* öppnas upp för frihetens äventyr efter att den kapitalistiska specialiseringens masker har slitits bort. Det är riktigt att upproret på egen hand inte ger några svar. Det börjar bara ställa frågor. Poängen ligger inte i om en ska agera gradvis eller äventyrligt, utan i om en ska agera alls eller bara drömma om att agera.

Kritiken emot direktdemokrati (för att hålla sig till samma exempel) måste vara konkret. Bara då är det möjligt att gå *bortom*, och se att de samhälleliga förutsättningarna för individuell autonomi verkligen existerar. Bara då är det möjligt för detta *bortom* att bli ett sätt att kämpa, här och nu. De subversiva måste kritisera andra människors idéer och definiera dem mer precist än vad de som förespråkar dem gör själva.

För att bättre slipa sina vapen.

”Det är en obestriddlig och självklar sanning att revolutionen inte kan genomföras innan

det finns tillräckliga krafter för att göra det. Men det är en historisk sanning att de

krafter som är avgörande för evolutionen och sociala revolutioner inte kan beräknas

utifrån opinionsundersökningar.”

– E. Malatesta

Det är omodernt att tro att samhället fortfarande går att förändra. Det sägs att ”massorna” befinner sig i djup trans och är helt anpassade till samhällsnormen. Åtminstone två slutsatser kan dras från ett sådant påstående. Att uppror är omöjligt, eller att det bara är möjligt i liten skala. Detta leder i sin tur antingen till en öppet institutionell linje (att det krävs parlamentsval, juridiska landvinningar osv.) eller till en folkrörelselinje (facklig självorganisering, kamp för kollektiva rättigheter osv.). Den senare slutsatsen kan antingen utgöra grunden för en klassisk avantgardistisk linje, eller för en antiauktoritär linje som förespråkar permanent agitation.

Av detta går det att se att idéer som uppenbarligen har stått i opposition till varandra genom historien faktiskt delar samma rötter.

Ta socialdemokratin och bolsjevismen till exempel. Bägge utgår helt klart från antagandet att massorna inte har något revolutionärt medvetande och därför måste ledas. Socialdemokrater och bolsjeviker skiljer sig bara

i vilka metoder som används – reformistiskt parti eller revolutionärt parti, parlamentarisk strategi eller våldsam övertagande av makten – för att förverkliga samma program, som går ut på att förse de exploaterade med medvetande utifrån.

Låt oss nu ta exemplet med subversiv verksamhet hos en ”aktiv minoritet” som förkastar den leninistiska modellen. Från ett ”frihetligt” perspektiv så överger en antingen allt prat om uppror (till fördel för en uttryckligt individualistisk revolt) eller så måste en förr eller senare ta tag i frågan om teorin och praktikens samhälleliga konsekvenser. Om vi inte vill lösa problemet på de språkliga miraklens område (genom att till exempel säga att de teser vi stödjer *redan* existerar i huvudet på de exploaterade, eller att vår revolt *redan* är en del av ett större sammanhang) så återstår ett faktum: vi är isolerade, vilket inte är detsamma som att säga att vi är få.

Det är inte bara så att det inte är en begränsning att agera i små grupper, det motsvarar ett helt annat sätt att förstå vad samhällsförändring är. De frihetliga är de enda som föreställer sig en aspekt av det kollektiva livet som inte är underordnat någon central ledning. Verklig federalism gör överenskommelser mellan fria sammanslutningar av individer möjliga. Affinitetsrelationer grundar sig inte på ideologi eller kvantitet, utan utgår från ömsesidig kunskap som uppstår ur att känna och dela projektuella passioner. Men projektuell affinitet och individuella autonoma aktioner är tomt prat om de inte kan spridas utan att offras för något påstått högre syfte. Det är den horisontella förbindelsen som konkretiserar den frigörande praktiken. En *faktisk* informell länk, utan representation. Ett centraliserat samhälle kan inte existera utan po-

liskontroll och ett dödligt teknologiskt maskineri, därför saknar alla som inte kan föreställa sig en gemenskap utan statens auktoritet de verktyg som krävs för att kritisera ekonomin som förstör den här planeten.

Alla som inte kan föreställa sig en gemenskap av *unika individer* saknar alternativ till politikens mediering. Det är tvärt om tanken att likasinnade människor kan förenas i ett fritt experimenterande – med affinitet som grund för nya relationer – som innebär att en fullständig samhällsomvälvning är möjlig. Bara genom att ge upp tanken på ett *centrum* (erövringen av Vinterpalatset, eller för att uppdatera referensen, den statliga televisionen) blir det möjligt att bygga ett liv utan tvång och pengar. Med en sådan inriktning blir sättet att sprida angreppen till en kampform som bär en ny värld inom sig. Att agera när alla andra tycker att en ska vänta, när det inte är säkert att en kan räkna med att speciellt många kommer följa efter, när en inte på förhand vet om en kommer uppnå något resultat eller inte, betyder att en redan bekräftar det en kämpar för: ett samhälle *utan mått*. Detta är varför små grupper av människor som agerar i affinitet inte bara är en taktisk fråga, utan något som bär den viktigaste av alla kvaliteter inom sig. De innehåller redan förverkligandet av vårt mål.

Att likvidera lögnen om *övergångsperioden* (diktatur före kommunism, makt före frihet, löner före att ta alltihop, försäkran om resultat före handling, begäran om finansiering före expropriering, "etiska banker" före anarki osv.) innebär att upproret i sig görs till ett sätt att föreställa sig nya förhållanden. Att angripa den teknologiska hydran direkt betyder att en kan föreställa sig ett liv utan polismän i vita rockar (det vill säga utan den ekonomiska eller ve-

tenskapliga organisering som gör dem nödvändiga). Att angripa medias domesticeringsverktyg nu innebär att det skapas relationer som är fria från *bilder* (dvs. fria från den passivitet som skapat dem).

Alla som börjar skrika om att det inte längre – eller inte än – är tid för uppror har redan här avslöjat vilken typ av samhälle de vill ha. Att å andra sidan betona nödvändigheten av allmänt uppror nu med detsamma – en okontrollerbar rörelse som bryter med den historiska tiden och tillåter det möjliga att träda fram – betyder helt enkelt att vi inte vill ha några ledare. Idag är generaliserad revolt den enda verkliga federalismen.

Om vi avvisar centralisering så måste vi ta oss bortom den kvantitativa tanken på en mobilisering av de exploaterade för en frontalkrock med makten. Det är nödvändigt att förstå styrka på ett nytt sätt, bränn opinionsundersökningarna och förändra verkligheten.

Huvudregel: agera inte i massor. Genomför aktioner i grupper om tre eller fyra personer som mest. Det bör finnas så många små grupper som möjligt, och alla bör lära sig att attackera och försvinna snabbt. Polisen kan krossa en folksamling på tusenden med en enda grupp om hundra kosacker. Det är lättare att besegra hundra personer än en ensam, speciellt om de slår till plötsligt och försvinner spårlöst. Polisen och militären kommer vara maktlösa om Moskva fylls av dessa små ogripbara enheter [...] Besätt inga starka fästen. Trupperna kommer alltid att kunna inta dem, eller helt enkelt förstöra dem med sitt artilleri. Vår borg är bakgårdarna, eller vilken plats som helst som är lätt att slå till ifrån och lätt att lämna. Om de skulle lyckas att inta dem så skulle de aldrig hitta någon, men

förlora många män. Det skulle vara omöjligt för dem att inta alla, för det skulle kräva att de fyllde varje hus med kosacker.

– *En varning till upprorsmännen, Moskva, 11 december 1905.*

VI

”...poesi [...] är ett uttryck för fantasin, som efter behag kan förena och separera saker och ting på otillåtna sätt.”

– Francis Bacon

Ett nytt sätt att förstå styrka, kanske är det den nya poesin. För vad är egentligen ett uppror, om inte när otillåtna sätt att förena och separera saker och ting får allmän spridning?

Revolutionär styrka är inte en styrka som kan mäta sig med, eller mot, maktens styrka. Om så vore fallet skulle vi vara förlorade innan vi ens har börjat, eftersom varje förändring skulle innebära tvångströjans eviga återkomst. Allt skulle reduceras till en militär konflikt, de standardiserade enheternas *danse macabre*. Verkliga rörelser undandrar sig kvantitetens flyktiga blick.

Staten och kapitalet besitter de mest sofistikerade kontroll- och repressionssystem. Hur kan vi göra motstånd emot ett sådant monster? Hemligheten ligger i konsten att bryta sönder och sätta ihop igen. Intelligensens rörelse är en ständig process av att bryta ner och

upprätta samband. Samma sak gäller för subversiv verksamhet. Att kritisera teknologin innebär t.ex. att en ser till dess allmänna struktur – att det inte bara ses som en samling maskiner, utan som ett samhällsförhållande, ett *system*. Detta innebär en förståelse för att teknologiska redskap reflekterar det samhälle som producerar dem, och att deras introduktion påverkar mellanmänniskliga relationer.

Att kritisera teknologin innebär att en vägrar låta mänsklig verksamhet underordnas profit. Annars bedrar vi oss om vad teknologi innebär, dess påstådda neutralitet och om möjligheten att upphäva dess konsekvenser. Först efter det blir det nödvändigt att bryta ner den i alla sina tusentals förgreningar, dess konkreta manifestationer som allt mer stympar oss. Vi måste förstå att den spridning av produktion och kontroll som de nya teknologierna möjliggör också gör sabotage lättare. Det skulle vara omöjligt att angripa den annars. Samma sak gäller skolor, militärbaracker och kontor. Även om de är oskiljbara från det hierarkiska och kommersiella systemet som helhet, så konkretiseras de i specifika människor och platser.

Hur kan vi – när vi är så få – *synliggöra* oss själva för studenter, arbetare och arbetslösa? Om vi tänker i termer av konsensus och image (alltså hur en gör sig själv synlig, för att vara exakt) blir svaret självklart: fackföreningar och sluga politiker är mycket bättre på detta än oss. Återigen är det förmågan att sätta ihop och bryta sönder som saknas. Reformismen agerar på detaljnivå utifrån ett *kvantitativt* perspektiv: den mobiliserar ett stort antal människor för att förändra ett fåtal isolerade aspekter av makten. En global samhällskritik å andra sidan

öppnar upp för *kvalitativa* visioner om vad det innebär att agera. Just eftersom det inte finns några centrum eller revolutionära subjekt att inordna projekten under så relaterar varje aspekt av den samhälleliga verkligheten tillbaka till helheten som den är en del av. Oavsett om det handlar om luftföroreningar, fängelser eller stadsplanering, så leder varje verkligt subversivt sammanhang i slutändan till att *allting* ifrågasätts. Kvantitativa projekt (som ska samla studenter, arbetare eller arbetslösa i permanenta organisationer med specifika program) är idag, mer än någonsin, begränsade till att agera på detaljnivå, vilket tömmer alla handlingar på den styrka som krävs för att väcka frågor som inte går att reducera till en uppsplittning i kategorier (studenter, arbetare, invandrare, homosexuella osv.). Detta förstärks av att reformismen har allt mindre möjlighet att reformera någonting alls (titta bara på den falska beskrivningen av arbetslöshet som ett åtgärdbart problem som beror på den ekonomiska logikens sammanbrott). Någon har sagt att till och med kravet på giftfri mat har blivit ett revolutionärt projekt, eftersom alla försök att tillgodose detta skulle innebära en förändring av samhällsförhållandena i stort. Alla krav som ställs till en specifik motpart bär sitt eget nederlag inom sig, om inte annat så för att ingen auktoritet har någon möjlighet att lösa en fråga av generell betydelse även om den skulle vilja det. För till *vem* vänder en sig för att bekämpa luftföroreningar?

Arbetarna som bar en banderoll med texten "Vi begär ingenting" under en vild strejk förstod att nederlaget ligger i själva kravet ("kraven emot fienden är eviga"). Det finns inget annat alternativ än att ta allt. Som Stirner sa: "Hur mycket du än ger dem så kommer de alltid att kräva

mer, för vad de vill ha är inget mindre än alla eftergifters slut”.

Och sedan? Sedan går det att tänka sig handling, fastän vi är få, utan att förstå den som isolerad, i vetskapen om att i explosiva situationer är några få goda kontakter mer användbart än stora antal. Rättighetskrävande kamper utvecklar sorgligt nog oftast intressantare metoder än mål, t.ex. en grupp arbetslösa som kräver jobb, vilket leder till att de bränner ner ett socialkontor. Det går givetvis att hålla sig på tryggt avstånd och hävda att en inte ska kräva arbete utan avskaffa det. Eller så går det att försöka koppla en kritik av hela ekonomin till det så lidelsefullt nedbrända kontoret, eller en kritik av faccken till en sabotagehandling. Varje enskild målsättning i kampen bär våldsamheten av ett helt samhällssystem på väg att explodera inom sig. Det är som bekant den omedelbara sakens banalitet som varit upprorets förebud genom historien.

Vad kan en grupp beslutsamma kamrater göra i en sådan situation? Inte mycket, om de inte redan innan har funderat på hur de t.ex. kan få ut ett flygblad eller på vilka platser i staden det går att utvidga en protest, och vad mer, om inte en glad och laglös intelligens gör att de glömmer allt vad antal och stora organisationsstrukturer heter.

Utan att vilja återuppliva myten om generalstrejken som upprorets startskott så står det ändå klart att ett avbrott i all samhällsaktivitet är avgörande. Subversiv verksamhet måste sträva efter en paralysering av normaltillståndet, oavsett vad som ursprungligen orsakade konflikten. Om studenter fortsätter att studera, arbetare och kontorspersonal fortsätter att arbeta, och om de arbetslösa fortsätter oroa sig för att få jobb – då är ingen föränd-

ring möjlig. Revolutionär aktivitet kommer alltid vara *viktigare* än revolutionära människor. Organisationer som står avskilda från samhällskonflikterna kan varken släppa lös, utvidga eller försvara revolter. Om det är sant att de exploaterade i ett kampförlopp tenderar att ställa sig bakom dem som kan garantera ekonomiska förbättringar – om det med andra ord är sant att alla kamper som kräver bättre villkor nödvändigtvis är av reformistisk karaktär – så kan de frihetliga driva igenom metoder (individuell autonomi, direkt aktion, permanent konflikt) som går bortom att ställa krav till att helt sluta identifiera sig med sin samhällsfunktion (lärare, butiksbiträde, arbetare osv.).

En etablerad frihetlig organisation som gör anspråk på ditten och datten skulle bara *flankera* kamperna (bara ett fåtal av de exploaterade skulle välja att vara medlem i den) eller förlora sin frihetliga karaktär (det är fackföreningar som är mest kvalificerade när det kommer till syndikalistiska kamper). En organisationsstruktur uppbyggd av revolutionärer och exploaterade befinner sig egentligen bara i konflikt om den ligger i fas med den tillfälliga naturen i en specifik kamp, har ett klart mål, och perspektivet inställt på angrepp. Kort sagt, om det är en kritik i handling av facket och dess samarbete med cheferna.

Det går inte att påstå, att det i nuläget är lätt för subversiva krafter att dra igång sociala kamper (anti-militaristiska, mot miljöförstöring osv). Vad som återstår (för alla som inte är med på att ”människor är medskyldiga och uppgivna”) är hypotesen om autonom intervention i de kamper och (relativt omfattande) uppror som uppstår spontant. Om vi letar efter tydliga uttryck för vilket sorts samhälle de exploaterade kämpar för (som en subtil

teoretiker hävdade för inte så längesedan apropå en strejkvåg) så kan vi lika gärna stanna hemma. Om vi nöjer oss med att ge ”kritiskt stöd” (vilket inte skiljer sig speciellt mycket från att stanna hemma) så radar vi bara upp våra röda och svarta fanor bredvid partiernas och fackföreningarnas. Återigen förenas kritiken av detaljer med en kvantitativ modell. Om vi tror att bara för att de arbetslösa talar om rätten till arbete så måste vi göra samma sak (och påvisa den uppenbara skillnaden mellan löner och ”samhällsnyttig verksamhet”) så verkar gator fulla med demonstranter bli den enda *arenan för handling*. Redan den gamle Aristoteles var medveten om att *representation* bara är möjlig när det råder en enhet mellan tid och plats.

Men vem har sagt att det är omöjligt att tala med arbetslösa om sabotage, upphävandet av rättigheter eller hyresvägran (samtidigt som det praktiseras)? Vem har sagt att en inte kan kritisera ekonomin på *andra* platser när arbetarna fyller gatorna under en strejk?

Att säga vad fienden inte förväntar sig, och vara där de inte väntar på oss, det är den nya poesin.

VII

”Vi är för unga, vi kan inte vänta längre.”

– En vägg i Paris

Styrkan i ett uppror är social, inte militär. Ett generaliserat uppror mäts inte i militära sammandrabbningar

utan i hur hög grad det paralyserar ekonomin, i de platser för produktion och distribution som erövrats, i det fria givandet som bränner alla kalkyler och i de samhälleliga plikter och roller som överges. Det är kort sagt en omvälvning av livet. Ingen gerillagrupp, hur effektiv den än är, kan någonsin ersätta denna storslagna rörelse av förstörelse och förändring. Upproret är en banalitetens framträdande, sakta stigandes mot ytan: ingen makt kan upprätthålla sig själv utan de plågades frivilliga trældom. Upproret avslöjar bättre än något annat att det är de exploaterade själva som gör att det mördande maskineriet av exploatering fungerar. Avbrotten i samhällsrutinerna som sprider sig vilt rycker bort alla ideologiska skygglappar och avslöjar den verkliga styrkebalansen. Staten visar sina rätta färger – som den politiska organiseringen av passivitet. Ideologin på den ena sidan, fantasin på den andra, avslöjar sin materiella tyngd. De exploaterade upptäcker helt enkelt den styrka de alltid har haft, och gör därmed slut på illusionen om att samhället reproducerar sig självt helt på egen hand – eller att någon slags mullvad gräver sig fram i deras ställe. De reser sig mot sin tidigare lydighet – sin *tidigare statiskhet* – mot alla vanor instiftade till den gamla världens försvar.

Det enda tillfället där ”kollektivitet” inte blir ett mörker som avslöjar eldflugornas flykt för polisen, eller lögnen som gör individuellt elände till ”allmänhetens bästa”, är när rebeller konspirerar. Det gör olikheter till en styrka genom delaktighet. Kapitalet är framför allt en gemenskap av informatörer, ett förbund som försvagar individen, en enighet som håller oss åtskilda. Att känna samhällsansvar är att lyssna på den inre rösten som hela tiden upppepar ”andra accepterar”. På det sättet vänds de exploatera-

des verkliga styrka mot dem själva. Upproret är processen som befriar styrkan – och tillsammans med den – autonomin och livsglädjen. Det är först från det ögonblick som vi börjar tänka ömsesidigt, som det bästa vi kan göra för andra blir att frigöra oss själva. I den meningen är det en ”kollektivt rörelse av individuellt självförverkligande”.

Normaltillståndet, med arbete och ”ledighet”, familj och konsumism, dödar alla ondskefulla utbrott av frihetslängtan. Ingen förändring är möjlig utan ett våldsamt brott med vanan. Men, upproret är alltid ett resultat av minoritetens verksamhet. Massorna finns alltid tillgängliga, redo att bli maktens verktyg, eller så gör massans inneboende tröghet att de bara finner sig i förändringarna (för slaven som revolterar är ”makten” både förmännens order och de andra slavarnas lydnad). I den största vilda strejken i historien – Maj ’68 – deltog bara en femtedel av statens befolkning. Men av det följer inte att målet måste bli att överta makten för att leda massorna, eller att det är nödvändigt att framställa sig som proletarietets samvete. Det kan aldrig ske ett omedelbart hopp från dagens samhälle till frihet. Den tjänstvilliga och passiva attityden är inget som försvinner av sig själv efter några dagar eller månader, utan det är motsatsen till denna attityd som måste karva fram sitt eget utrymme och *ta sin egen tid*. En upprorsvåg som sprider sig i samhället är en nödvändig förutsättning för att detta ska börja, varken mer eller mindre.

Föraktet för ”massorna” är inte kvalitativt utan ideologiskt. Det vill säga, det är underordnat dagens dominerande verklighetsuppfattning. Kapitalets ”folk” existerar givetvis, men det har ingen given form.

Det är fortfarande från den anonyma massan som de okända med en vilja att leva reser sig i myteri. Att intala sig att vi är de enda rebellerna i ett hav av underkastelse är betryggande, då det gör slut på spelet innan det har börjat. Vi säger bara att vi inte vet vilka våra medbrottslingar är än, och att vi behöver en storm för att upptäcka dem. Idag bestämmer var och en av oss i vilken utsträckning andra inte får bestämma (det är individens abdikation från sin förmåga att välja som får den automatiserade världen att fungera). Under upproret armbågar sig alternativen in, beväpnade, och det är med vapen de måste försvaras, för på upprorets kadaver föds reaktionen.

Även om den drivande kärnan utgörs av en minoritet (men i vilken enhet mäts det?) så kan upproret som fenomen få enorma konsekvenser. På så sätt avslöjar det sin samhällliga karaktär. Ju mer omfattande och entusiastiskt upproret är, desto mindre kan det mätas i militära konfrontationer. När de exploaterades väpnade självorganisering utvidgas – och därmed avslöjar samhällsordningens bräcklighet – går det att se att uppror (precis som de hierarkiska och kommersiella förhållandena) finns *överallt*. De som istället förstår revolutionen som en coup d'état har en militaristisk syn på konfrontationen. Alla organisationer som utger sig för att vara de exploaterades avantgarde tenderar att glömma att kontroll är ett samhällsförhållande, inte ett högkvarter som kan erövras. Men hur skulle de annars kunna rättfärdiga sin egen roll?

Det mest meningsfulla det går att göra med vapen är att göra dem meningslösa så fort som möjligt. Men frågan om vapen förblir abstrakt så länge den inte kopplas till förhållandet mellan revolutionärer och de exploaterade, mellan organisationen och den verkliga rörelsen.

Allt för ofta har olika revolutionärer utgett sig för att vara de exploaterades samvete och påstått sig representera deras nivå av revolutionär mognad. Den ”sociala rörelsen” blir ett argument som rättfärdigar partiet (vilket i sin leninistiska version blir en elit av revolutionära specialister). Den onda cirkeln är att ju mer en avskiljer sig från de exploaterade, ju mer måste en *representera* ett ickeexisterande förhållande. Den subversiva kampen reduceras till den egna verksamheten, och representationen blir en organiserad ideologisk beskyddarverksamhet – den byråkratiska versionen av kapitalistisk expropriering. Sedan identifierar sig den revolutionära rörelsen med sitt ”mest avancerade uttryck” som *förverkligar* deras koncept. Helhetens dialektik hos Hegel erbjuder ett perfekt system för en sådan konstruktion.

Men, det finns också en kritik av den separation och representation som rättfärdigar väntandet och accepterar rollen som kritiker. Med förevändningen att inte avskilja sig från ”den sociala rörelsen” hamnar en i ett avståndstagande från all verksamhet som går till angrepp, med argument som att det skulle vara att ”springa före” eller att det bara handlar om ”väpnad propaganda”. Än en gång förväntas att revolutionärerna ska ”avslöja” de exploaterades verkliga situation, men denna gång just genom sin inaktivitet. Konsekvensen blir att ingen revolt är möjlig om den inte sker i en synlig social rörelse, och alla som agerar måste därför nödvändigtvis vilja ta proletariats plats. Det enda arvet att försvara blir en ”radikal kritik” eller ”revolutionär klarhet”. Livet är eländigt, så det finns inte mycket att göra annat än att teoretisera misären. Sanningen framför allt annat. Men separeringen av exploaterade och subversiva elimineras inte av detta

utan förskjuter den bara. Vi upphör att vara exploaterade sida vid sida med andra exploaterade. Våra begär, vår ilska och våra svagheter upphör att vara en del av klasskampen. Vi kan ju inte bara agera när vi känner för det: vi har en mission att fullfölja – även om vi inte kallar den det. Det finns vissa som offrar sig för proletariatet genom aktivitet och andra som gör det genom passivitet.

Den här världen förgiftar oss och tvingar oss till meningslös och skadlig verksamhet, den tvingar på oss behovet av pengar och berövar oss passionerade relationer. Vi åldras bland människor utan drömmar, främlingar i en verklighet som inte lämnar utrymme för utbrott av generositet. Vi förespråkar inte självförnekelse. Det är helt enkelt bara så att det *bästa* som detta samhälle har att erbjuda (karriär, berömmelse, en plötslig vinst, ”kärlek”) inte intresserar oss. Vi avskyr att ge order lika mycket som lydnaden. Vi är exploaterade precis som alla andra och vill göra slut på exploateringen nu. För oss behöver inte revolten rättfärdigas på något annat sätt.

Våra liv flyr oss, och all diskussion om klass som inte har det som utgångspunkt är helt enkelt lögn. Vi vill inte styra eller stödja sociala rörelser, utan snarare delta i dem som redan existerar i den mån vi kan se gemensamma behov i dem. I en *omåttlig* syn på frigörelse finns det inget som heter överlägsna kampformer. Revolten behöver allt: tidningar och böcker, vapen och bomber, eftertänksamhet och svordomar, gift, dolkar och bränder. Den enda intressanta frågan är *hur vi kombinerar dem*.

VIII

”Det är lätt att träffa en fågel som flyger rakt...”
– Baltasar Gracian

Det är inte bara så att vi vill förändra våra liv omedelbart, det är också utifrån det kriteriet vi söker våra medbrottslingar. Detsamma gäller för vad som skulle kunna kallas *behovet av sammanhang*. Viljan att leva sina idéer och skapa teorier som utgår från ens egna liv är inte ett sökande efter den *perfekta modellen*, där den andra sidan av myntet är hierarkier och förmynderi. Det handlar om att vägra all ideologi, även njutningens. Vi skiljer oss redan på tankestadiet, genom själva det sätt som vi förstår livet, från dem som är nöjda med att lyckas skapa och *bevara* ett område för sig själva i det nuvarande samhället. Men vi känner oss precis lika långt ifrån dem som vill lämna vardagslivet och istället sätter sitt hopp till en romantiserad bild av hemliga väpnade grupper, vilket bara låser in dem i andra burar. Ingen roll, oavsett hur mycket som riskeras i form av juridiska påföljder, kan någonsin ersätta att förhållanden förändras på riktigt. Det finns ingen genväg, inget omedelbart kliv till en annan verklighet. Revolutionen är inte ett krig.

I det förflutna har den olycksbådande ideologin om väpnad kamp förvrängt behovet av koherens för de få till en sällskapsjuk lek för de många. Låt vapnen en gång för alla vända sig mot ideologin!

En person som brinner för genomgripande samhällsförändring och som utgår från ”sin egen” uppfattning om klasskampen vill göra något omedelbart. Om han eller hon analyserar statens och kapitalets förändringar så är

det för att kunna angripa dem – inte för att kunna gå till sängs med en klarare tankevärld. Och om de inte har internaliserat alla förbud och distinktioner under rådande lag och moral så utarbetar de sina egna spelregler och använder alla tillgängliga hjälpmedel. För den här typen av personer är både pennan och geväret lika mycket vapen – till skillnad från författaren eller soldaten, för vilka de får en kommersiell karaktär som yrkesredskap. De subversiva fortsätter att vara subversiva även utan en penna eller gevär, så länge de äger det vapen som innefattar alla andra: sin egen beslutsamhet.

”Väpnad kamp” är en strategi som kan tjäna *vilket* projekt som helst. Gerillastrategin används än idag av organisationer som i all väsentlighet har socialdemokratiska program. De understödjer helt enkelt sina krav med en militär verksamhet. Politik som bedrivs med vapen. I alla förhandlingar med makten – alltså i alla relationer som upprätthåller den senare som motpart, även om det är som motståndare – så måste den som förhandlar presentera sig själv som en representativ kraft. Att representera en del av vekligheten betyder alltså, sett ur det här perspektivet, att frågan förminskas till att handla om den egna organisationen. De väpnade konfrontationerna får absolut inte spridas spontant utan måste hålla jämna steg med olika faser av förhandling, och det är organisationen som ska förvalta resultaten. Förhållandet mellan medlemmarna och organisationen, och mellan organisationen och resten av världen, återspeglar innehållet i ett auktoritärt program: de tar hierarki och lydnad på allvar.

Problemet med grupper som vill erövra den politiska makten med våld skiljer sig egentligen inte så mycket från reformisterna. Det gäller att propagera sin styrka som för-

trupp med förmåga att styra den revolutionära rörelsen. "Väpnad kamp" framställs som samhällkonfliktens högsta stadium, och de som är mest representativa militärt – tack vare spektakulära och framgångsrika aktioner – blir det sanna väpnade partiet. Att den här verksamheten resulterar i så kallade folktribunaler och riggade rättegångar bekräftar bara att de vill sätta sig själva i statens ställe.

Staten har å sin sida allt intresse av att reducera det revolutionära hotet till några få militariserade organisationer, så att de kan förvandla subversiva tendenser till en konflikt mellan två arméer. Statens institutioner på ena sidan, det väpnade partiet på den andra. Makten fruktar det anonyma, allmänt utbredda upproret mer än något annat. Mediabilden av "terroristen" har ett nära samarbete med polisen i försvaret av samhällsfreden, för oavsett om medborgaren applåderar eller blir skrämmd så förblir den en medborgare, det vill säga en åskådare.

Den reformistiska försköningen av den rådande ordningen ger näring åt den romantiserade bilden av väpnad kamp. Det skapar ett falskt val mellan legal och illegal politik. Titta bara på hur många vänsterdemokrater som blir ärligt rörda av företrädare för mexikanska och latinamerikanska gerillor. Passiviteten kräver specialister och rådgivare – när en blir besviken på de gamla så är det bara att rada upp sig bakom nya.

En väpnad organisation – med program och monogram – av och för revolutionärer kan givetvis ha frihetliga drag, och den sociala revolution som så många anarkister längtar efter är otvivelaktigt också en "väpnad kamp". Men räcker det?

Om vi håller med om behovet av att organisera *den väpnade aktionen* under ett generaliserat uppror, om vi

håller med om att det är möjligt att attackera maktens strukturer och representanter från denna minut och framåt, och om vi anser att det horisontella sammanlänkandet av affinitetsgrupper som deltar aktivt i upprorshandlingar är avgörande, så kritiserar vi ändå det perspektiv som ser väpnade aktioner som något som kan överskrida olika samhällskonflikters begränsningar, ett perspektiv som tillskriver *en* viss kampform en överordnad roll.

Dessutom så skapar dessa monogram och program en identitet som avskiljer revolutionärerna från resten av de exploaterade, gör dem synliga för makten och sätter dem i en position som låter sig utnyttjas för *representation*. På det här sättet upphör den väpnade attacken att bara vara ett av många verktyg för frigörelse, och laddas istället med ett symbolvärde som tenderar att suga upp och ta över anonyma uppror och bli ett mål i sig självt. Den informella organisationen som *de facto* är länkad till kampernas tillfälliga karaktär blir en permanent och formaliserad struktur för beslutsfattande. Det som tidigare var ett *mötestillfälle* för egna projekt blir ett fullskaligt projekt i sig. Organisationen får en vilja att reproducera sig själv, precis som de kvantitativa reformiststrukturerna. Oundvikligen dyker den sorgliga utsmyckningen med dokument och kommunikér upp, där en höjer sin röst och finner sig själv i en jakt efter en identitet, som bara existerar för att den har kungjorts. Aktioner som liknar de *helt* anonyma angreppen kommer representera vem vet vilket kvalitativt steg av revolutionär verksamhet. Så fort en börjar flyga rakt så tar politikens mallar över igen.

Behovet att organisera är något som självklart *alltid* kan föra subversiv verksamhet bortom de tillfälliga förutsättningarna i enskilda kamper. Men för att organisera

sig så krävs levande, konkreta överenskommelser, inte en image som letar efter en scen att visa upp sig på.

Hemligheten med den subversiva processen är förmågan att krossa förvrängande speglar och ställa oss ansikte mot ansikte med vår egen nakenhet. Organisering är helheten av alla de projekt som ger processen liv. Resten är inget mer än politiska proteser.

Ett uppror är så mycket mer än ”väpnad kamp”, för under ett allmänt uppror är konfrontationerna oskiljaktiga från störtandet av samhällsordningen. Den gamla världen störtas i samma utsträckning som *alla* exploaterade i uppror är beväpnade. Endast då blir beväpning inte ett exklusivt uttryck för någon förtrupp, ett monopol för framtidens chefer och byråkrater, utan ett konkret tillstånd i den revolutionära festen: den kollektiva möjligheten att utvidga och försvara förändrade samhällsförhållanden. Subversiv verksamhet handlar än mindre om ”väpnad kamp” när utbrottet av generaliserat uppror saknas, om vi inte vill förringa omåttligheten i våra begär till några få tekniska hjälpmedel. Vad det handlar om är att antingen nöjer en sig med fördefinierade roller, eller så söker en koherens så långt ifrån dessa det går att komma, med livet som referenspunkt.

Sedan, när revolten sprider sig, kommer vi verkligen att kunna uppleva en fantastisk *konspiration av egos* som strävar efter ett samhälle utan chefer eller slumrande människor. Ett samhälle av fria och unika individer.

IX

”Fråga oss inte efter formuleringar som ska öppna världar åt er. Det är bara stavelser,

torra och knotiga som kvistar. Det enda vi kan säga idag är vad vi inte är, vad vi inte vill.”

– Eugenio Montale

Livet kan inte bara vara något att hålla fast vid. Det är en tanke som har slagit alla åtminstone någon gång. Vi har en möjlighet som gör oss friare än gudar: vi kan sluta. Och den tanken är värd att hålla fast vid ända till slutet. Ingen och inget förpliktigar oss att leva. Inte ens döden. Av den anledningen är vårt liv en *tabula rasa*, ett oskrivet blad, som kan fyllas med vilka ord som helst. Vi kan inte leva som slavar med en sådan frihet. Slaveri är för dem som är *dömda till livet*, som är fjättrade till evigheten, inte för oss. För oss finns det okända. Oupptäckta världar att ge sig in i, utforskade tankar, en visshet om framtiden som exploderar och främlingar att skänka livets gåva. Den okända värld där en kanske äntligen får dela sitt överflöd av självkärlek med andra. Men det finns risker också. Risk för brutalitet och rädsla. Risken i att stå öga mot öga med *mal de vivre*. Allt detta är saker som en stöter på när en bestämmer sig för att sluta *sitt heltidsarbete: att existera*.

I vår samtid verkar folk leva genom att arbeta. Desperat försöker de hålla tusen olika plikter i luften samtidigt, och den sorgligaste plikten av alla är att njuta av livet. De försöker dölja att de inte bestämmer över sina egna liv med en uppsplittrad och frenetisk aktivitet, i en hastighet som gör att de uppträder allt mer passivt. De är omedvetna om hur lätt det negativa väger.

Vi kan välja att inte leva, och det är den vackraste anledningen för att öppna sig mot ett liv av glädje. ”Det går

alltid att göra slut på allt senare, så nu kan vi lika gärna leka och revoltera”, som glädjens materialism säger.

Vi kan välja att inte agera, och det är den vackraste anledningen för att göra just det. Inom oss bär vi på den samlade styrkan av allt vi kan utföra, och ingen chef kan någonsin beröva oss vår möjlighet att säga *nej*. Vad vi är och vad vi vill, det börjar med ett nej. Ur det föds vår enda anledningen att gå upp på morgonen. Ur det föds vår enda anledningen att beväpnade gå till attack mot den ordning som kväver oss.

På ena sidan står det rådande, med sina rutiner och sin visshet om framtiden – och visshet om framtiden är ett samhällsgift som dödar.

På andra sidan står upproret, *det okända* som bryter sig in i allas liv – en möjlig början på ett liv av verklig frihet.

* * *

(Originaltitel: *Ai Ferri Corti – Con L'Esistente, I Suoi Difensori E I Suoi Falsi Critici*)

Med blottade tänder